

PROPOSTA

D'ACCIONS PER

L'AUGMENT DEL

PODER ADQUISITIU

DE LA CIUTADANIA

INTRODUCCIÓ

Un cop presentat el paquet d'accions per millorar el poder adquisitiu de la ciutadania per part del M I Govern d'Andorra del passat dimarts 26 d'abril, els representants sindicals que formem part del CES, detallarem un seguit de mesures per a la seva valoració i possible negociació per part dels membres del Consell Econòmic i Social esperant una entesa entre tots els seus membres.

Volem deixar constància que el seguit d'accions proposades per el M I Govern d'Andorra per la seva futura implementació i amb un cost aproximat de 8 milions d'euros, segons la informació donada, no han estat anunciades amb anterioritat als representants sindicals membres del CES per al seu anàlisi escaient, previ a la celebració de la passada reunió on es van presentar les anomenades accions. Creiem que la problemàtica econòmica de la ciutadania d'Andorra no es soluciona amb aquest paquet d'accions ja que s'han d'implantar mesures que tinguin visibilitat i eficiència a llarg termini. Per tant, no avalem les ja esmentades mesures a dur a terme a excepció d'aquelles que aboguen per la sostenibilitat, l'estalvi energètic i la flexibilització d'ajuts a l'estudi i tot el que aquest comporta.

D'altra banda, ens preocupa enormement la manera en la que aquests 8 milions d'euros que es volen destinar seran retornats al fons governamental i creiem que part d'aquesta partida hauria d'anar destinada a d'altres factors que detallarem més abaix.

A continuació llistarem les nostres propostes que, creiem, han d'ésser valorades, debatudes i consensuades entre els membres del CES.

1. **REGISTRE DE LA PROPIETAT**

2. **SALARI MÍNIM INTERPROFESSIONAL**

3. **REVISIÓ DEL SISTEMA IMPOSITIU**
4. **AUTÒNOMS I TREBALLADORS PER COMPTE PROPI**
5. **AJUDES ALS ESTUDIANTS**
6. **IPC**
7. **ELIMINACIÓ DE LA BRETXA SALARIAL ENTRE
HOMES I DONES**
8. **PREUS PÚBLICS I COST DELS SERVEIS SOCIALS I
SOCIOSANITARIS PER A LES PERSONES GRANS EN
SITUACIÓ DE DEPENDÈNCIA I PERSONES AMB
DISCAPACITAT MAJORS DE 65 ANYS**

1. **REGISTRE DE LA PROPIETAT**

Considerem arcaic i poc transparent que quan es vol tractar qualsevol tema relacionat amb l'habitatge, el Govern o qualsevol altra institució que en tingui la necessitat, hagi de dirigir-se als Comuns o a d'altres entitats per saber de qui és cada propietat. Parlem tant dels habitatges com de les propietats de les persones i/o de les societats. En vista de trobar solucions efectives que premiïn la voluntat d'ajudar a la ciutadania en uns moments tan difícils i evitar la desmesurada especulació immobiliària existent al país, proposem:

- La creació d'un Registre de la Propietat públic i gratuït on quedi constància de les diferents propietats existents i les persones o societats que les tenen.
- Un preu de referència de tots els habitatges destinats al lloguer que tingui en compte la situació geogràfica del mateix, els serveis de l'immoble (ascensor, pàrquing, etc), l'antiguitat o la qualificació energètica, entre d'altres factors.
- Establir un preu màxim en les parròquies centrals de 8 euros el metre quadrat, en obra nova, amb la finalitat de premiar a tots aquells propietaris que lloguin per un preu inferior a l'establert (8 euros) amb una bonificació via impositiva i que així premiï l'esforç efectuat pel propietari de l'immoble. En el mateix context evitar, via impostos al propietari, una superació del preu establert per metre quadrat en el lloguer d'immobles.

Aquestes mesures s'haurien d'implantar en un curt termini de temps que, estimem, hauria de ser entre 3 i 6 mesos, ja que es tracta d'una mesura molt urgent i que té un impacte enorme en la ciutadania i la seva qualitat de vida.

En el context dels habitatges de compra proposem que tota promoció privada que es presenti per a l'adquisició d'un habitatge, ha de ser l'Estat andorrà junt amb els Comuns, qui ha de promoure un 20% dels habitatges en règim d'habitatge protegit, entenent-se aquest, per persones del país a preus assequibles. Aquestes ajudes es

poden fer efectives a partir de la cessió de terrenys als Comuns, d'accions impositives i d'altres mesures existents i a debat. No és qüestió que el promotor hi perdi diners, si no que les vivendes s'ajustin al seu preu real i que aquest sigui assumible per a qualsevol treballador del país i que així ho sol·liciti.

Els preus de referència d'aquests pisos de protecció oficial haurien de ser de la següent manera: preu cost de la construcció de l'habitatge més repercussió del terreny amb un màxim d'un 10% de benefici.

Per poder optar a aquests habitatges s'han d'establir una sèrie de requisits i compromisos com:

- Més de 10 anys de residència;
- En el moment de vendre un pis d'aquestes característiques no es podrà vendre amb un benefici major al 10% per evitar especulació.
- Únicament es podrà adquirir un pis d'aquesta tipologia per individu.
- No es mira el salari del comprador o compradora ja que no es tracta de pisos socials.

2. **SALARI MÍNIM INTERPROFESSIONAL**

Vist el creixement desmesurat del cost de la vida a Andorra, i tenint en compte la quantitat de gent té un salari per sota del medià, considerem que el salari mínim interprofessional hauria de tenir un increment del 20% sobre l'actual per donar al ciutadà la opció de tenir una qualitat de vida digna. Com a segona opció, si la

primera es rebutgés, proposem establir la tretzena paga obligatòria ja que supliria aquest augment del 20% sobre el salari mínim interprofessional i seria una bona opció i motivació laboral per al ciutadà que viu i treballa al país.

Rebutgem el sistema emprat a la Llei de la Funció Pública que divideix el salari brut del treballador en tretze parts.

D'altra banda creiem necessària una perllongació de la cobertura sanitària de fins a sis mesos en relació amb la durada de l'actual "atur" del que també s'hauria de tenir en compte una modificació.

3. SISTEMA IMPOSITIU

Considerem que el sistema impositiu actual no s'ajusta a les necessitats de recaptació tributària del país. El 10% de pagament d'impostos sobre els salaris superiors als 40.000 euros anuals, no tenen un augment d'aquests a mesura que s'incrementen i no existeix un varem que faci augmentar la recaptació impositiva en aquells salaris més elevats. Per aquest motiu proposem una revisió del percentatge de recaptació impositiva a l'alça de manera gradual.

Establint un màxim d'un 20% de recaptació d'impostos en aquelles rendes més elevades. Amb aquesta mesura no es posa en perill l'arribada d'inversors o treballadors amb alt poder adquisitiu ja que aquest percentatge continua essent molt inferior al que tributen en els seus països d'origen.

4. AUTÒNOMS I TREBALLADORS PER COMPTE PROPI

Proposem una revisió de la llei pertinent per establir la diferència entre treballador autònom i empresa, ja que no queda clar en quin moment o sota quin criteri es passa d'un lloc a l'altre. Pensem que, en el moment que un treballador per compte propi o un autònom té treballadors a càrrec, ja no se'l pot considerar com a tal i hauria de poder gaudir dels beneficis en relació a les cotitzacions, entre d'altres, dels que en gaudeix el teixit empresarial i els seus treballadors.

Pensem que cal crear una base impositiva sobre els beneficis del treballador autònom per que aquests puguin assolir una qualitat en les seves pensions i una descàrrega de responsabilitat afegida així com una equitat envers la resta d'empresaris i cotitzants.

Proposem que part del pressupost que es vol assumir per dur a terme les accions proposades pel M I Govern d'Andorra han de destinar-se a l'augment de les prestacions per als autònoms i treballadors per compte propi amb 5 o menys treballadors a càrrec, per evitar el tancament de la petita i mitjana empresa de manera urgent.

5. TRANSPORT ESCOLAR i AJUDES ALS ESTUDIANTS

Proposem dedicar una ajuda del 30% del preu de l'habitatge de l'estudiant que ha de marxar d'Andorra per realitzar estudis superiors i formar-se per tornar al país amb una preparació que li permetin oferir un servei de qualitat en el moment de la seva incorporació al mercat laboral. Creiem que s'ha d'establir un llindar màxim en els lloguers dels pisos o residències per poder optar a dita ajuda de 700 euros. Aquesta quantitat s'hauria de revisar cada quatre anys i adequar-la a la mitjana de preus de lloguer de la zona d'estudi en qüestió.

El moment de desplaçar-se al lloc d'estudi també és una despesa important que han d'assumir les famílies però amb un mecanisme que els hi faci menys feixuga dita despesa. Així, proposem una ajuda en els desplaçaments mitjançant «bonos» de viatge que ja ofereixen determinades empreses de transport, els quals es finançaran amb un percentatge del 20% amb pressupost de l'Estat. També seria benvingut un fraccionament en el pagament d'aquests «bonos» de viatge per no tenir una despesa tan gran en una única transacció.

En relació al Transport Escolar, proposem establir reduccions a partir del segon germà amb un sistema de pagament del 50% en el preu del carnet a partir del segon germà o germana. Aquesta mesura es pot fer

extensiva als «bonos» de viatge de l'apartat anterior així com al servei de Menjador Escolar.

Si es redueix la despesa que comporta tenir fills, pot ser una motivació a l'hora d'augmentar la població en aquesta part de la piràmide poblacional i revertir la situació actual.

6. IPC

Actualment no consta per llei l'aplicació de l'IPC a l'empresa pública i privada tot i que aquest marca l'encariment del preu de la vida. Tampoc existeix en el cas dels pensionistes. Per tant, els salaris han d'adequar-se a aquest encariment de manera unitària a tots els sectors de la població per evitar la bretxa entre els salaris i aquest encariment que, darrerament, s'ha disparat per diversos motius.

Proposem, en matèria de llei, establir l'IPC obligatori per tothom, integrant-lo als salaris de la totalitat dels treballadors i treballadores del país, així com en les pensions.

7. ELIMINACIÓ DE LA BRETXA SALARIAL ENTRE HOMES I DONES

És un fet que tant a Andorra com a la resta d'estats democràtics d'arreu, existeix una bretxa salarial entre homes i dones que desenvolupen una mateixa feina. Per tal d'eliminar aquest factor entre els treballadors i treballadores del país, proposem una mesura molt concreta que aposta per la igualtat entre ambdós sexes independentment de la tasca i/o el sector en el que es treballa:

- Crear la figura de l'oficial de primera, oficial de segona i aprenent o similar ja que, sigui home o dona la persona que ocuparà els diferents càrrecs, tindran el mateix salari per la feina que es realitzi.

8. **PREUS PÚBLICS I COST DELS SERVEIS SOCIALS I SOCIOANITARIS PER A LES PERSONES GRANS EN SITUACIÓ DE DEPENDÈNCIA I PERSONES AMB DISCAPACITAT MAJORS DE 65 ANYS.**

Vist el creixement desmesurat del cost de la vida a Andorra, i tenint en compte que les pensions de jubilació són ridícules, proposem la derogació del Decret 72/2022, del 23 de febrer de 2022, d'aprovació del Reglament dels preus públics i del cost de referència dels serveis socials i socioanitaris per a persones grans en situació de dependència i persones amb discapacitat majors de 65 anys i deixar els preus públics anteriors a l'aprovació d'aquest decret, amb la qual cosa suposaria un cost menys elevat per a la gent gran del nostre país i els seus familiars, que en definitiva amb l'aprovació d'aquest decret, són els que surten perdent d'una i en contrapartida, redueix el cost global per a l'administració, en especial per a la CASS, en reduir els actes de caràcter sanitari, per a mostra un botó:

Les noves tarifes presenten fonamentalment dues modificacions. Per un costat, el preu per a l'usuari del mòdul hoteler. Puja a 926,30 euros. Per l'altra, es crea un nou apartat: el mòdul d'atenció personal a l'autonomia. En funció del grau de dependència, l'usuari pagarà 500 o 600 euros. Per posar un exemple, un padrí amb un grau de dependència 3 i el 100% de reemborsament de la CASS fins ara pagava tot just 780 euros al mes. Ara, n'haurà de pagar 1.426,30.

Amb l'entrada en vigor d'aquest decret és evident que el poder adquisitiu de la gent gran i dels seus familiars, els quals necessitin d'aquesta atenció especialitzada, decreix

enormement, amb la qual cosa empobreix la nostra societat i es realitzen polítiques d'exclusió i precarietat social.

Pensem que cal crear una base impositiva sobre els beneficis del treballador autònom per que aquests puguin assolir una qualitat en les seves pensions i una descàrrega de responsabilitat afegida així com una equitat envers la resta d'empresaris i cotitzants.

Proposem que part del pressupost que es vol assumir per dur a terme les accions proposades pel M I Govern d'Andorra han de destinar-se a l'augment de les prestacions per als autònoms i treballadors per compte propi amb 5 o menys treballadors a càrrec, per evitar el tancament de la petita i mitjana empresa de manera urgent.

Unió de Sindicats

11 de maig de 2022